

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СТРАХОВІ ПОСЛУГИ
(обов'язкова навчальна дисципліна)

Розробник: Зоря Світлана, доцент кафедри фінансів банківської справи та страхування, к.е.н, доцент

Полтава 2022 р.

Опис навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	Страхові послуги
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	вибіркова
Назва структурного підрозділу	Кафедра фінансів, банківської справи та страхування
Контактні дані розробників, які залучені до виконання	Викладач: Зоря Світлана, к.е.н., доцент Контакти: 12 каб. (деканат факультету обліку та фінансів, 2-й поверх) e-mail: svitlana.zoria@pdaa.edu.ua тел: +380993370500 сторінка викладача: https://cutt.ly/rOv4lc5
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Спеціальність <i>Освітньо-професійна програма</i>	072 Фінанси, банківська справа та страхування <i>ОПП Фінанси, банківська справа та страхування</i>
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	Фінанси, Фінансовий ринок, Страхування

Заплановані результати навчання:

Мета вивчення навчальної дисципліни: вивчення механізму надання страхових послуг, формування необхідного рівня знань про основні сучасні страхові продукти, що використовуються в різних галузях страхування і пропонуються страховиками для юридичних та фізичних осіб з метою надання страхового захисту.

Основні завдання навчальної дисципліни: з'ясування об'єктивної необхідності і сутності страхових послуг, які надаються юридичним і фізичним особам; засвоєння методів та формування навичок організації роботи страховика щодо реалізації страхових послуг і формування попиту на них; розгляд умов надання послуг в галузях ризикового (майнового страхування, страхування відповідальності, медичного страхування, страхування від нещасних випадків, тощо) і накопичувального страхування (страхування життя та пенсій); набуття практичних навичок щодо розрахунку страхових тарифів, суми страхового платежу, суми страхового відшкодування за різними системами страхової відповідальності, розміру франшизи, величини страхового збитку тощо.

Компетентності:

Інтегральна

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи та страхування, або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

Загальні:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні (фахові) (СК):

СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у

тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

Програмні результати навчання:

ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного, монетарного, фіскального та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.

ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

Програма навчальної дисципліни:

Тема 1. Страхова послуга і особливості її реалізації.

Тема 2. Порядок укладення та ведення страхової угоди.

Тема 3. Страхування життя та пенсій.

Тема 4. Страхування від нещасних випадків.

Тема 5. Медичне страхування.

Тема 6. Страхування підприємницьких ризиків.

Тема 7. Сільськогосподарське страхування.

Тема 8. Страхування технічних ризиків.

Тема 9. Страхування кредитних і фінансових ризиків.

Тема 10. Автотранспортне страхування.

Тема 11. Морське страхування.

Тема 12. Авіаційне страхування.

Тема 13. Страхування майна та відповідальності громадян.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	денна форма навчання 072ФБСС бд 2021[1](стн)				заочна форма навчання 072ФБСС бз 2021[1](стн)			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	п	с.р.		л	п	с.р.
Тема 1. Страхові послуги і особливості їх реалізації	10	2	2	6	12	2	-	10
Тема 2. Порядок укладання та ведення страхової угоди	12	2	2	8	12	-	2	10
Тема 3. Страхування життя та пенсій	12	2	2	8	12	2	-	10
Тема 4. Страхування від нещасних випадків	12	2	2	8	12	-	-	12
Тема 5. Медичне страхування	12	2	2	8	12	-	-	12
Тема 6. Страхування підприємницьких ризиків	12	2	2	8	12	-	-	12
Тема 7. Сільськогосподарське страхування	12	2	2	8	12	-	-	12
Тема 8. Страхування технічних ризиків	10	-	2	8	10	-	-	10
Тема 9. Страхування фінансово-кредитних ризиків	12	2	2	8	12	-	-	12
Тема 10. Автотранспортне страхування	12	2	2	8	12	-	-	12
Тема 11. Морське страхування	10	-	2	8	10	-	-	10
Тема 12. Авіаційне страхування	12	2	2	8	10	-	-	10
Тема 13. Страхування майна і відповідальності громадян	12	2	4	6	12	-	-	12
у. т. ч. індивідуальне завдання (контрольна робота)	-	-	-	-	-	-	-	70
Усього годин	150	22	28	100	150	4	2	144

Оцінювання результатів навчання

Форми контролю результатів навчання*

Програмні результати навчання	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти					Разом
	опитування	виконання вправ на практичних заняттях	виконання завдань самостійної роботи		контрольна робота	
			підготовка рефератів	виконання домашніх завдань		
ПР04	10	-	2	4	4	20
ПР05	6	4	-	6	4	20
ПР07	10	-	-	6	4	20
ПР10	-	10	-	6	4	20
ПР16	-	12	-	4	4	20
Разом	26	26	2	26	20	100

*- для максимальної кількості балів

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом	
	опитування	виконання вправна практичних заняттях	виконання завдань самостійної роботи			контрольна робота ³
			підготовка рефератів ¹	виконання домашніх завдань ²		
Тема 1. Страхові послуги і особливості їх реалізації	2	2			4	
Тема 2. Порядок укладання та ведення страхової угоди	2	2			4	
Тема 3. Страхування життя та пенсій	2	2			4	
Тема 4. Страхування від нещасних випадків	2	2			4	
Тема 5. Медичне страхування	2	2			4	
Тема 6. Страхування підприємницьких ризиків	2	2			4	
Тема 7. Сільськогосподарське страхування	2	2			4	
Тема 8. Страхування технічних ризиків	2	2			4	
Тема 9. Страхування фінансово-кредитних ризиків	2	2			4	
Тема 10. Автотранспортне страхування	2	2			4	
Тема 11. Морське страхування	2	2			4	
Тема 12. Авіаційне страхування	2	2			4	
Тема 13. Страхування майна і відповідальності громадян	2	2			4	
Підготовка рефератів	-	-	2		2	
Виконання домашніх завдань	-	-	-	26	26	
Контрольна робота	-	-	-	-	20	
Разом	26	26	2	26	100	

¹протягом семестру здобувачі вищої освіти виконують один реферат (максимум 2 бали) з тем що відносяться до навчальної дисципліни, при цьому бали виставляються окремою позицією;

²протягом семестру здобувачі вищої освіти виконують домашні завдання по кожній темі навчальної дисципліни (за кожен тему отримуючи максимум 2 бали) при цьому бали виставляються сумарно окремою позицією;

³в кінці семестру передбачено написання підсумкової контрольної роботи (максимум 20 балів), при цьому бали виставляються окремою позицією.

Шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти

Форма контролю	Бали	Критерії оцінювання
Опитування	0-2	<p>2 бали– здобувач вищої освіти отримує за усну відповідь у випадку надання повної та чіткої відповіді, що свідчить про високий рівень розуміння механізму надання страхових послуг, принципів, методів та інструментів державного та ринкового регулювання у сфері реалізації страхових послуг, а також володіння методичним інструментарієм діагностики стану страхового ринку, як в цілому, так і в розрізі конкретних видів страхових послуг;</p> <p>1 бал – здобувач вищої освіти отримує у випадку надання неповної чи не точної відповіді, що свідчить про достатній рівень розуміння механізму надання страхових послуг, принципів, методів та інструментів державного та ринкового регулювання у сфері реалізації страхових послуг, а також володіння методичним інструментарієм діагностики стану страхового ринку, як в цілому, так і в розрізі конкретних видів страхових послуг;</p> <p>0,5 бали – здобувач вищої освіти отримує у випадку допущення суттєвих помилок у відповідях, володінні тільки загальним понятійним апаратом в межах тематики навчальної дисципліни, що свідчить про набуття лише базових знань що стосуються розуміння механізму надання страхових послуг, принципів, методів та інструментів державного та ринкового регулювання у сфері реалізації страхових послуг;</p> <p>0 балів – у випадку не можливості здобувача вищої освіти надати відповіді на питання, що свідчить про відсутність знань та не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання в межах зазначеної дисципліни.</p>
Виконання вправ на практичних заняттях	0-2	<p>2 бали – здобувач вищої освіти отримує у випадку правильного виконання практичних завдань, належного їх оформлення, що свідчить про високий рівень володіння методичним інструментарієм та здібностей застосовувати набуті теоретичні знання для розв’язання практичних завдань, вміння змістовно інтерпретувати отримані результати, ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних з метою оцінювання процесів та явищ, що відбуваються в різних галузях страхування;</p> <p>1 бал – здобувач вищої освіти отримує у випадку виявлення незначних методичних помилок при виконанні та оформленні практичних завдань, що свідчить про достатній рівень володіння методичним інструментарієм та здібностей застосовувати набуті теоретичні знання для розв’язання практичних завдань, вміння змістовно інтерпретувати отримані результати, ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних з метою оцінювання процесів та явищ, що відбуваються в різних галузях страхування;</p> <p>0,5 балів – здобувач вищої освіти отримує у випадку наявності значної кількості методичних помилок при виконанні та оформленні практичних завдань, що свідчить про наявність лише базового рівня володіння методичним інструментарієм та здібностей застосовувати набуті теоретичні знання для розв’язання практичних завдань;</p> <p>0 балів – у випадку не можливості здобувача вищої освіти виконати практичні завдання, що свідчить про відсутність знань та здібностей застосовувати набуті теоретичні знання для розв’язання та інтерпретації практичних завдань, та не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання.</p>

Підготовка рефератів	0-2	<p><i>Здобувач вищої освіти має змогу протягом семестру написати одну реферативну роботу, що оцінюється наступним чином:</i></p> <p>2 бали – здобувач вищої освіти отримує у випадку коли робота відповідає всім критеріям щодо змісту та оформлення і здобувач вищої освіти здійснив її захист шляхом відповіді на окремі питання викладача в межах тематики обраного дослідження, що свідчить про високий рівень розуміння механізму надання страхових послуг;</p> <p>1 бал – здобувач вищої освіти отримує у випадку позитивного захисту реферативної роботи, в якій присутні незначні недоліки в оформленні, що свідчить про достатній рівень розуміння механізму надання страхових послуг;</p> <p>0,5 балів – здобувач вищої освіти отримує у випадку захисту роботи зі значними недоліками в оформленні чи змісті, відсутності відповідей на додаткові питання по темі реферату, що вказує на низький рівень розуміння механізму надання страхових послуг;</p> <p>0 балів – здобувач вищої освіти отримує у випадку відсутності реферативної роботи чи повної невідповідності реферативної роботи вимогам щодо оформлення та змісту відповідно до одержаного завдання та не дає в цілому можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання.</p>
Виконання домашніх завдань	0-2 (за кожну тему)	<p>2 бали – здобувач вищої освіти отримує за кожну тему у випадку правильного виконання завдань та належного їх оформлення, що свідчить про високий рівень розуміння механізму надання страхових послуг, принципів, методів та інструментів державного та ринкового регулювання у сфері реалізації страхових послуг, вміння застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати, ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних з метою оцінювання процесів та явищ, що відбуваються в різних галузях страхування;</p> <p>1 бал – здобувач вищої освіти отримує за кожну тему у випадку незначних помилок при виконанні домашніх завдань, що свідчить про достатній рівень розуміння механізму надання страхових послуг, принципів, методів та інструментів державного та ринкового регулювання у сфері реалізації страхових послуг, вміння застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати, ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних з метою оцінювання процесів та явищ, що відбуваються в різних галузях страхування;</p> <p>0,5 балів – здобувач вищої освіти отримує за кожну тему у випадку допущенні суттєвих помилок чи фрагментарному відображенні матеріалу при виконанні домашніх завдань, що свідчить про низький рівень розуміння механізму надання страхових послуг, принципів, методів та інструментів державного та ринкового регулювання у сфері реалізації страхових послуг, вміння застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати, ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних з метою оцінювання процесів та явищ, що відбуваються в різних галузях страхування;</p> <p>0 балів – здобувач вищої освіти отримує у випадку відсутності належно оформлених домашніх завдань, що свідчить про відсутність знань і розуміння теоретичних основ страхових послуг та не дає в цілому можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання.</p>

Контрольна робота	0-20	<p><i>Підсумкова контрольна робота включає 5 питань, із них 4 запитань теоретичного характеру та 1 задача. Кожне питання (в т. ч і задача), оцінюється у 4 бали.</i></p> <p><i>Теоретичне питання:</i></p> <p>4 бали – здобувач вищої освіти отримує у випадку надання повної та чіткої відповіді на теоретичне питання, що свідчить про високий рівень розуміння механізму надання страхових послуг, принципів, методів та інструментів державного та ринкового регулювання у сфері реалізації страхових послуг, а також володіння методичним інструментарієм діагностики стану страхового ринку, як в цілому, так і в розрізі конкретних видів страхових послуг;</p> <p>2-3 бали – здобувач вищої освіти отримує у випадку надання неповної чи не точної відповіді, що свідчить про достатній рівень розуміння механізму надання страхових послуг, принципів, методів та інструментів державного та ринкового регулювання у сфері реалізації страхових послуг, а також володіння методичним інструментарієм діагностики стану страхового ринку, як в цілому, так і в розрізі конкретних видів страхових послуг;</p> <p>1 бал – здобувач вищої освіти отримує у випадку допущення суттєвих помилок у відповідях, володінні тільки загальним понятійним апаратом в межах тематики навчальної дисципліни, що свідчить про набуття лише базових знань що стосуються розуміння механізму надання страхових послуг, принципів, методів та інструментів державного та ринкового регулювання у сфері реалізації страхових послуг;</p> <p>0 балів – здобувач вищої освіти отримує у випадку відсутності відповіді (правильної) на теоретичне питання, що засвідчує факт незасвоєння теоретичного матеріалу що стосується основ страхових послуг.</p> <p><i>Задача:</i></p> <p>4 бали – здобувач вищої освіти отримує у випадку правильного виконання задачі, належного її оформлення, що свідчить про високий рівень володіння методичним інструментарієм та здібностей застосовувати набуті теоретичні знання для розв’язання практичних завдань, вміння змістовно інтерпретувати отримані результати, ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних з метою оцінювання процесів та явищ, що відбуваються в різних галузях страхування;</p> <p>2-3 бали – здобувач вищої освіти отримує у випадку виявлення незначних методичних помилок при виконанні та оформленні задачі, що свідчить про достатній рівень володіння методичним інструментарієм та здібностей застосовувати набуті теоретичні знання для розв’язання практичних завдань, вміння змістовно інтерпретувати отримані результати, ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних з метою оцінювання процесів та явищ, що відбуваються в різних галузях страхування;</p> <p>1 бал – здобувач вищої освіти отримує у випадку наявності значної кількості методичних помилок при виконанні та оформленні задачі, що свідчить про наявність лише базового рівня володіння методичним інструментарієм та здібностей застосовувати набуті теоретичні знання для розв’язання практичних завдань;</p> <p>0 балів – здобувач вищої освіти отримує у випадку відсутності належним чином розв’язаної оформленої задачі, що свідчить про відсутність знань та здібностей застосовувати набуті теоретичні знання для розв’язання та інтерпретації практичних завдань, та не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання.</p>
----------------------	------	--

Шкала оцінювання ЄКТС та 2-бальна шкала

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за 2-бальною шкалою
90 – 100	A	зараховано
82 – 89	B	зараховано
74 – 81	C	
64 – 73	D	зараховано
60 – 63	E	
35 – 59	FX	не зараховано
1 – 34	F	

Трудомісткість:

Загальна кількість годин 150 год

Кількість кредитів 5

Форма семестрового контролю залік.

Політика навчальної дисципліни:

1. Академічна доброчесність: Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації. Списування під час контрольних заходів заборонені (у т. ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: <https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>.

2. Дедлайни та перескладання: відвідування занять є обов'язковим. Виконання вправ на практичних заняттях виконуються під час проведення практичних занять, завдання самостійної роботи виконуються відповідно до переліку завдань протягом вивчення відповідної теми. Перескладання видів робіт відбувається відповідно до діючих нормативних документів.

3. Додаткові можливості для здобувачів вищої освіти: є можливість опанування даної навчальної дисципліни за програмами академічної мобільності (внутрішньої / міжнародної) за наявними укладеними угодами (договорами) між Університетом та закладом-партнером та / або індивідуальними запрошеннями. Визнання та перезарахування результатів такого навчання відбувається спеціально створеною комісією на підставі поданих здобувачем вищої освіти відповідних документів з використанням Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС). Організаційні процеси навчання за програмами академічної

мобільності регламентуються Положенням про академічну мобільність здобувачів вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera, UdeMy тощо. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:

Робоча програма навчальної дисципліни, анотація, матеріали в системі Moodle тощо.

Рекомендовані джерела інформації:

Основні:

1. Говорушко Т. А. Страхові послуги : підруч. Київ : Центр учбової літератури, 2017. 376 с.
2. Дема Д. І. Страхові послуги : навч. посіб. [3-тє вид. стереотипне.]. Київ : Алерта, 2017. 526 с.
3. Демянчук М. А. Страхові послуги : практикум для студентів економічних спеціальностей першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Одеса : Одес. нац. ун. ім. І.І. Мечникова, 2021. 106 с.
4. Мойсеєнко В. Ю., Шевчик В. П., Щербак О. О. Страхові послуги : навч. посіб. Київ : Аграрна освіта, 2013. 334 с.
5. Клапків Ю. М. Ринок страхових послуг: концептуальні засади, технічні інновації та перспективи розвитку : монографія. Тернопіль : ТНЕУ, 2020. 568 с.
6. Про страхування : Закон України від 07 бер. 1996 р., № 85 /96 / Відомості Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80>.

Допоміжні:

1. Ведмідь М., Зоря С. Кіберстрахування як сегмент глобального страхового ринку. *Наукове забезпечення розвитку національної економіки: досягнення теорії та проблеми практики* : матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених, 29 жовтня 2020 р. Полтава, 2020. С. 24–25.
2. Говорушко Т. А. Страхові послуги : підруч. Київ : Центр учбової літератури, 2017. 376 с.
3. Голобородько В., Зоря С. Страхова культура як основа розвитку страхового бізнесу в Україні. *Наукове забезпечення розвитку національної економіки: досягнення теорії та проблеми практики* : матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених, 29 жовтня 2020 р. Полтава, 2020. С. 42–44.
4. Горбач Л. М., Кадебська Е. В. Страхування : підруч. Київ : Кондор, 2018. 543 с.

5. Господарський Кодекс України / Відомості Верховної ради України від 16 січ. 2003 р., № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>.

2. Журавка О. С., Бухтіарова А. Г., Пахненко О. М. Страхування : навч. посіб. Суми : Сумський державний університет, 2020. 350 с.

6. Зінченко В., Зоря С. Майнове страхування: сутність, стан та перспективні напрями розвитку. *Наукове забезпечення розвитку національної економіки: досягнення теорії та проблеми практики* : матеріали VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених, 28 жовтня 2021 р. Полтава, 2021. С. 61–63.

7. Зоря С., Дудник Ю. Добровільне медичне страхування: сутність та перспективи розвитку в сучасних умовах. *Наукове забезпечення розвитку національної економіки: досягнення теорії та проблеми практики* : матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених, 29 жовтня 2020 р. Полтава, 2020. С. 77–80.

8. Зоря С. П. Економічна сутність та напрями оцінки конкуренції на страховому ринку. *Збірник наукових праць науково-практичної конференції професорсько-викладацького складу Полтавської державної аграрної академії за підсумками науково-дослідної роботи в 2019 році* (м. Полтава, 22-23 квітня 2020 року). Полтава : РВВ ПДАА, 2020. С. 155–157.

9. Зоря С. П. Страховий ринок України: стан та особливості конкуренції. *Наукове забезпечення розвитку національної економіки: досягнення теорії та проблеми практики* : матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених, 31 жовтня 2019 р. Полтава, 2019. С. 72–75.

10. Зоря С. П., Романець Г. П. Страхова культура в Україні. *Соціально-економічні, політичні та гуманітарні виміри національного та місцевого розвитку* : зб. наук. ст. учасників другої всеукраїнської наук.-практ. конф. / редкол. : С. В. Степаненко (голова ред.) та ін. Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2020. С. 241–244.

11. Зоря С. П. Особливості функціонування ринку агостраховання в Україні. *Наукові праці Полтавської державної аграрної академії*. 2014. Вип. 2 (8). Т. 2. С. 126–132.

12. Зоря С. П. Особливості конкуренції на страховому ринку України. *Актуальні проблеми економіки*. № 4 (178). 2016. С. 274–279.

13. Зоря С. П. Перестраховання як ключова складова стабільного функціонування страхового ринку. *Наукові праці Полтавської державної аграрної академії*. Вип. 1 (12). Полтава : ПДАА. 2016. С. 180 – 186.

14. Зоря С. П., В. Д. Чумак, Мисник Т. Г. Особливості функціонування страхового ринку в Україні. *Ефективна економіка*. 2018. № 12. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=6783>.

15. Клапків Ю. М. Ринок страхових послуг: концептуальні засади, технічні інновації та перспективи розвитку : монографія. Тернопіль : ТНЕУ, 2020. 568 с.

16. Лискобилка І., Зоря С. Інтернет страхування в Україні. *Наукове забезпечення розвитку національної економіки: досягнення теорії та проблеми практики* : матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених, 29 жовтня 2020 р. Полтава, 2020. С. 94–96.

17. Мельник Т. А., Сибірцев В. В. Страхування : навч. посіб. Кропивницький : ПП «Ексклюзив Систем», 2022. 307с.

18. Про господарські товариства : Закон України від 19 вер. 1991 р., № 1576-ХІІ / Відомості Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12#Text>.

19. Про затвердження Положення про ліцензування та реєстрацію надавачів фінансових послуг та умови провадження ними діяльності з надання фінансових послуг : Постанова правління НБУ від 24 груд. 2021 р., № 153 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0153500-21#n1737>.

20. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг : Закон України від 12 липня. 2001 р., № 2664-ІІІ / Відомості Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14#Text>.

21. Сосновська О. О. Страхування : навч. посіб. К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2021. 328 с.

22. Циб А., Зоря С. Обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників транспортних засобів (ОСЦПВ). *Наукове забезпечення розвитку національної економіки: досягнення теорії та проблеми практики* : матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених, 29 жовтня 2020 р. Полтава, 2020. С. 149–151.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет:

1. Інформація про стан і розвиток страхового ринку України : веб-сайт. URL: <https://www.nfp.gov.ua/ua/Informatsiia-pro-stan-i-rozvytok-strakhovoho-rynku-Ukrainy.html>.

2. Insurance Europe : веб-сайт. URL: <http://www.insuranceeurope.eu/>.

3. Кабінет Міністрів України : веб-сайт. URL: <https://www.kmu.gov.ua>.

4. Ліга страхових організацій України (ЛІСОУ). : веб-сайт. URL: <http://uainsur.com/>.

5. Моторне (транспортне) страхове бюро України (МТСБУ) : веб-сайт. URL: http://www.mtsbu.ua/ua/about_us/general/.

6. Національний банк України: веб-сайт. URL: <https://bank.gov.ua/>.

7. «Форіншурер (страхування)» : веб-сайт. URL: <https://forinsurer.com/>.